

Bakgrunnen for streiken

Her får du en oppsummering av det du trenger å vite om streiken i staten og om de andre lønnsoppgjørene. Sjekk resultatet fra tariffområdet du tilhører.

Utdanning må lønne seg, også i staten. Her fra Unios streikemarkering på Eidsvoll's plass. Foto: Kristin Henriksen / Norsk Sykepleierforbund

Publisert: 31.05.2024

I Norge har vi fire hovedorganisasjoner på arbeidstakersiden: LO, YS, Unio og Akademikerne.

Staten er et eget tariffområde, og det er her det er streik mellom staten som arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene Unio og Akademikerne.

Norsk Sykepleierforbund er sammen med 13 andre forbund medlem i Unio, Norges største hovedorganisasjon for arbeidstakere med høyere utdanning. Akademikerne har på sin side 13 forbund for personer på mastergradsnivå eller høyere.

En streik for å forsvare tariffavtalen vår

Siste nytt per 5. juni: [Unios streik ble stoppet onsdag morgen da staten grep inn med tvungen lønnsnemnd](#) (/nyheter/lonn-og-tariff/tvungen-lonnsmemnd-skuffet-over-regjeringen).

Unio og Akademikerne gikk ut i [streik 27. mai](https://www.nsf.no/nyheter/lonn-og-tariff/unio-stat-er-i-streik-mekling-forte-ikke-frem) (https://www.nsf.no/nyheter/lonn-og-tariff/unio-stat-er-i-streik-mekling-forte-ikke-frem). Vi streiket for å forsvare tariffavtalen vår. I dag har Unio og Akademikerne en egen tariffavtale i staten, mens LO og YS har en annen. Nå ønsker staten at alle de fire organisasjonene skal ha en og samme avtale.

[Få med deg bakgrunnen for lønnsoppgjøret på 1-2-3.](https://www.nsf.no/nyheter/lonn-og-tariff/lonnsoppgjoret-pa-1-2-3) (https://www.nsf.no/nyheter/lonn-og-tariff/lonnsoppgjoret-pa-1-2-3)

[Hold deg oppdatert på forhandlingene NSF deltar i.](#) (/lonn-og-tariff/lonnsoppgjoret-2024)

Hvorfor krever vi to tariffavtaler?

Tidligere var det bare én avtale for de fire arbeidstakerorganisasjonene i staten. Men i 2016 fikk Akademikerne sin egen avtale, og i 2022 fikk Unio og Akademikerne en felles avtale. Utgangspunktet for avtalen var at statsansatte med høyere utdanning over tid har hatt dårligere lønnsutvikling enn både høyt utdannede i privat sektor og statsansatte med kort utdanning. Avtalen har vært bra for lønnen til statlig ansatte med høyere utdanning, og den har dermed gjort det mulig å snu den negative lønnsutviklingen.

I vårens forhandlinger har staten forsøkt å tvinge oss tilbake til en felles avtale med LO og YS, men avtalen vi tilbys, er ikke bra for lønnsutviklingen til medlemmene våre.

Hva er bra med dagens avtale?

Avtalen som Unio og Akademikerne inngikk i 2022, innebærer at hele lønnspotten fordeles lokalt gjennom kollektive forhandlinger i den enkelte virksomhet. Det har vært viktig for å snu den negative lønnsutviklingen for statlig ansatte med høy utdanning. Da det bare var én avtale i staten, erfarte man at det aldri var plass til å prioritere dem med høyere utdanning. Vi ble da hengende etter lønnsmessig i forhold til dem med kort utdanning.

Når staten griper inn i vår frie forhandlingsrett ved å tvinge oss over på en avtale vi ikke ønsker, er det en uredelig maktbruk vi ikke kan akseptere. Staten gjorde det derfor umulig for oss å ikke gå til streik.

Budskapet vårt i streiken er at utdanning må lønne seg, også i staten.

Unio-lederens kommentar om hvorfor vi streiker: – [Lønnstapet for dei med høgare utdanning måtte stoppast, og skal stoppast](https://www.unio.no/replikker-2024/difor-er-unio-i-streik/) (<https://www.unio.no/replikker-2024/difor-er-unio-i-streik/>).

Sykepleiere ved universiteter og høyskoler

Totalt 171 NSF-medlemmer har vært tatt ut i streiken. De er stort sett vitenskapelig ansatte som underviser sykepleierstudenter ved universiteter og høyskoler. Det er livsnødvendig kompetanse.

Konkurransen om arbeidskraft i arbeidslivet stor, og staten sliter med å rekruttere kompetansen den trenger.

[Les flere spørsmål og svar om streiken på unio.no.](https://www.unio.no/2024/05/27/sporsmal-og-svar-om-streiken-i-unio-stat/) (<https://www.unio.no/2024/05/27/sporsmal-og-svar-om-streiken-i-unio-stat/>)

Det er enighet i de andre tariffområdene der Unio forhandler:

Spekter: [Dette betyr tariffoppgjøret i sykehusene for deg](#) (/nyheter/lonn-og-tariff/dette-betyr-tariffoppgjoret-i-sykehusene-deg)

Oslo kommune: [Alle får minst 20 000 kroner i lønnstillegg](#) (/nyheter/lonn-og-tariff/enighet-med-oslo-kommune-streik-avverget)

KS: [Sentrale tillegg på mellom 22 000 og 37 000 kroner](#) (/nyheter/lonn-og-tariff/enighet-i-ks-et-resultat-som-skal-sikre-reallønnsvekst)

Vi trenger sykepleiere som underviser fremtidens sykepleiere

Samfunnet trenger flere sykepleiere som underviser fremtidens sykepleiere. Allerede i dag mangler vi undervisningspersonell med førstekompetanse, og 60 prosent vil gå av med pensjon de neste fem årene. For oss handler streiken derfor om å rekruttere og beholde dem som utdanner dagens og framtidens sykepleiere. Staten må investere i livsviktig kompetanse.

Sykepleiere i vitenskapelige stillinger i universitets- og høyskolesektoren tjener altfor ofte langt mindre enn dem som jobber i sykehusene eller kommunene. Ofte kan man få en lønnsøkning på 100 000 kroner om man velger å forlate vitenskapelige stillinger i statlig sektor.

Dette betyr at de som utdanner sykepleiere, og som skal sikre at sykepleiere, spesialsykepleiere og jordmødre har rett kompetanse, tjener mindre enn dem de utdanner. Lønna må opp for å kunne beholde og rekruttere personell som skal bidra til kvaliteten i dagens og fremtidens helsetjenester.

Våre medlemmer i denne sektoren har ikke fått tatt del i den samme lønnsutviklingen som sammenlignbare grupper i samfunnet har hatt. Lønnsgapet har derfor økt de siste årene.

Les også:

[- Vi aksepterer ikke bulldosertaktikk fra staten \(/nyheter/tariffomrade-staten/vi-aksepterer-ikke-bulldosertaktikk-fra-staten\)](#)

[Forbundslederen manet til kamp med lyrikk under streikemarkering \(/nyheter/tariffomrade-staten/forbundslederen-manet-til-kamp-med-lyrikk\)](#)

Ansatte ved sykepleierutdanningen ved NTNU vil kjempe for tariffavtalen. Fra venstre: Bjørg Aglen, Guri Rasmussen, Gro Lillebø, Hanne Karlsaune og Gro Brendryen Eggen. Foto: Kristin Henriksen /NSF

Lill Sverresdatter Larsen har sett seg lei på hvordan staten har opptrådt under lønnsoppgjøret. Foto: Kristin Henriksen / NSF